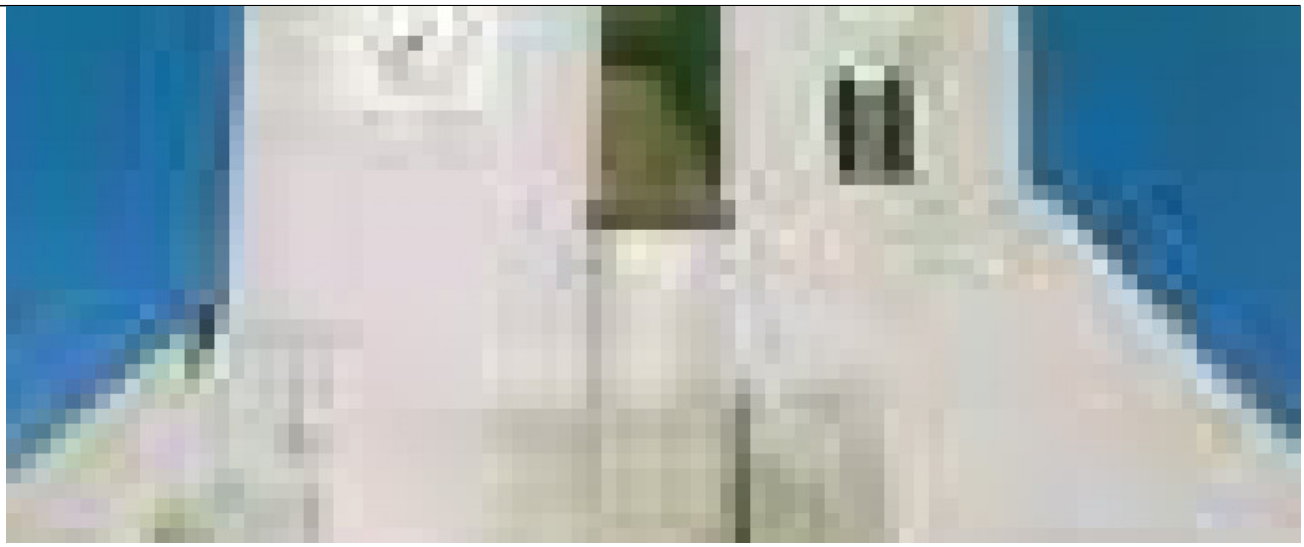

Csallóközcsütörtök, Szent Jakab-templom

2010 június 16. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

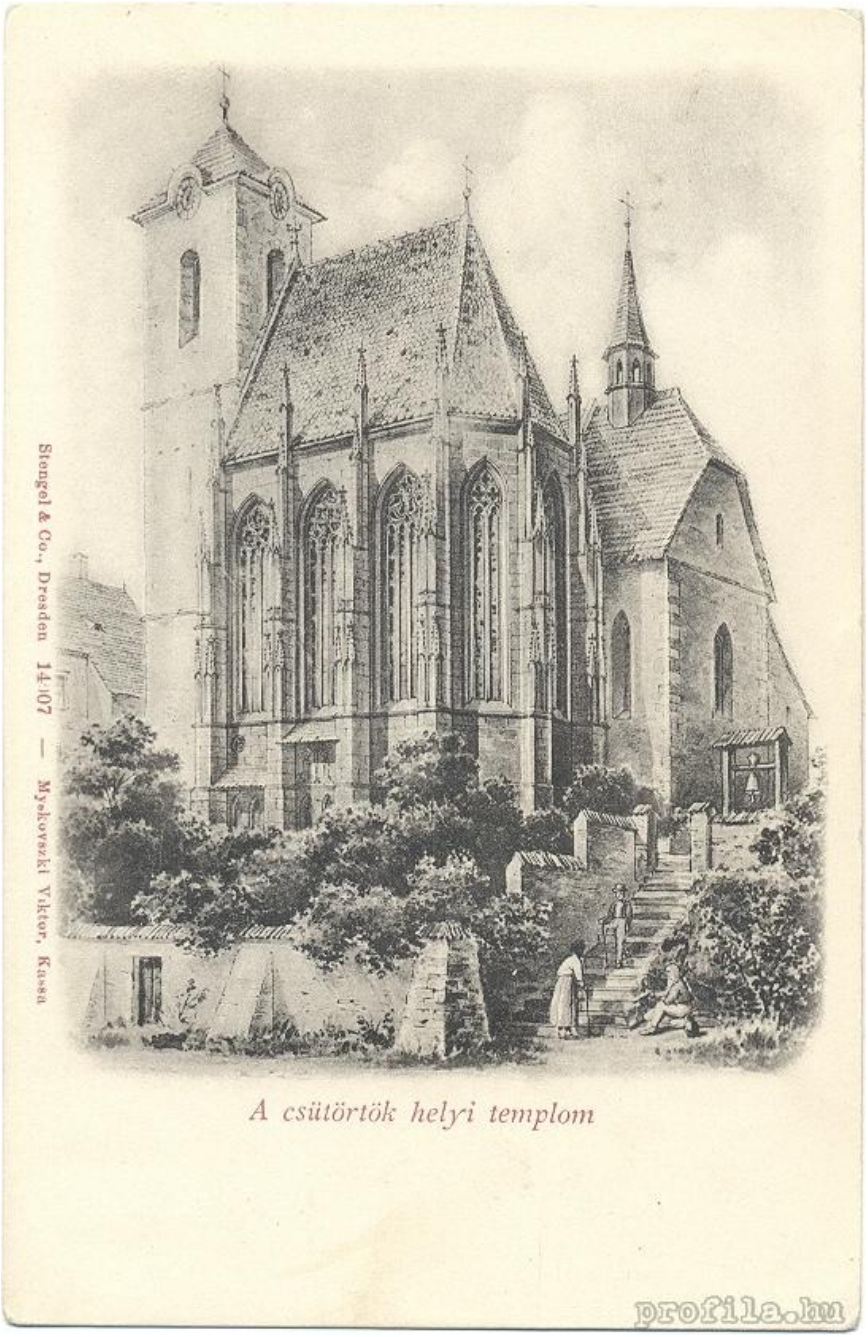
- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

A hét közép? napján tartott vásárai miatt 1216-ban Csütörtökhelynek nevezett községet még 1828-ban is Pozsony vármegye rangos települései közé sorolták, pedig akkor mindössze 549 lakója volt. Mez?városi címét 1376 el?tt kapta, és egészen az újkorig megtartotta. 1941-ben 1481, 1991-ben 1369 magyar lakosa volt, a velük él? szlovákok száma fél évszázad alatt nyolcról száznyolcvanra n?tt. (A Pozsony közeli csallóközi helységet a középkortól németek is lakták, maradékukat 1945-ben el?zték, s a helyükbe szlovákokat telepítettek.)

A XIII. századi oklevelekben gyakran szerepl? Csütörtök – latin/német alakban: Villa Luipersdorf – 1240-ben királyi vámhely, a település részben a Szentgyörgyi grófok birtoka. Ebben az id?ben már bizonyosan készen volt a Szent Jakab apostol tiszteletére emelt temploma. Az öreg országút mentén álló vakolt téglaépület nyugati, kéttornyú homlokzatának közepén látható félköríves, háromkaréjos timpanonú, gazdagon faragott k? kapuzat tisztán román stílusú, s vetekszik a XIII. századi rangos dunántúli szerzetesi templomok m?vészi színvonalával. A roppant tekintélyes toronypár déli tagjának négy ikerablaka és a kegyúri karzat szintén román kori. Minden bizonnyal ebb?l az id?b?l való volt a szomszédos plébánia kertjében állt kör alaprajzú, tornyos kápolna, amelyr?l Ipolyi Arnold hosszasan elmélkedett 1858-ban megjelent csallóközi régészeti útirajzában, ámbár nem láthatta, mivel valamikor

1780 és a látogatása közt lebontották.
A román kori templomot már az 1300-as években megnagyobbították, szentélyét sokszögzáródásúra változtatták. Ennél jelent?sebb átalakítására a XV. század végén került sor: 1485-re elkészült a déli, támpillérekkel meger?sített oldalhajó és az épület egészének gótikus boltozása. A hajó jelent?s kiszélesítése azonban statikai bajokkal járt, emiatt kellett pár évvel kés?bb a szentélyt átboltozni, az eredeti f?hajót két középoszloppal alátámasztani, s észak felé is mellékhajót építeni. Az 1500-as évek elején renoválták a tornyokat, ekkor készültek hatalmas támjaik és a toszkán típusú, négy fióktornyos gúlasisakok. E korból maradt meg a déli bejárat, eredeti, szúrágta feny?fa ajtajával és gótikus kovácsolt vasalataival.
Csütörtök plébániai egyházát a XVII. század els? felében a katolikus és a református hívek közösen használták. A hitújítók 1644. évi elkergetése után több ízben javítgatták a templomot, majd 1694-ben és 1770-ben teljes felújítást végeztek az épületen. Az említett gyönyör? formájú román kori nyugati portálra az 1956. évi m?emléki helyreállításkor bukkantak rá, akkor ásták ki az évszázadok során megemelkedett talajszint alól. (A homokk? kereten látható mély karcolások annak a középkori hiedelemnek a nyomai, amely szerint a szentséges templom vízben oldott és elfogyasztott pora gyógyító, bajelhárító hatású.)
Szent Jakab havának 25. napján (holnap) ünnepli az egyház egyik apostolfejedelmét, az id?sebbik Jakabot. Magyar földr?l az 1100-as évek derekától indultak zarándokok a spanyolországi Compostelába, Jézust els?ként vértanúhalált halt kísér?je, Szent Jakab sírjához. Aligha véletlen, hogy az ?si Duna menti keresked?út mellett fekv? fontos piachely, Csütörtök templomának is ?t választották patrónusául.

Ludwig Emil, mno.hu

MAGYAR MENEDÉK KÖNYVESHÁZ

Ajánló